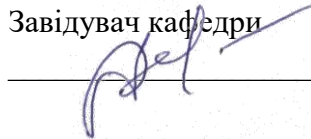

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра банківського і страхового бізнесу

Затверджено

На засіданні кафедри банківського і
страхового бізнесу
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2024 р.)

Завідувач кафедри

Сергій РЕВЕРЧУК

Силабус з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ГРОШЕЙ І БАНКІВНИЦТВА»,
що викладається в межах
ОПП «Банківський бізнес і фінансові технології»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

Львів 2024 р.

Назва дисципліни	Історія та філософія грошей і банківництва
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, проспект Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра банківського і страхового бізнесу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Викладачі дисципліни	Скоморович Ірина Георгіївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри банківського і страхового бізнесу
Контактна інформація викладачів	E-mail: iryna.skomorovych@lnu.edu.ua Тел. роб.: (032) 239-45-89
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber, WhatsApp, Telegram або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/istoriia-ta-filosofii-hroshey-i-bankivnytstva
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Історія та філософія грошей і банківництва» є вибірковою дисципліною циклу професійної та практичної підготовки з спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для освітньої програми «Банківський бізнес і фінансові технології», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія та філософія грошей і банківництва» є історичний процес появи, розвитку і взаємодії грошей та банківництва на різних етапах еволюції суспільства.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Історія та філософія грошей і банківництва» є: охарактеризувати виникнення та еволюцію грошей та банківництва як основних економічних категорій, а також їхнє місце у системі філософських понять та поглядів. Основними завданнями вивчення цієї дисципліни є: з'ясувати історичні аспекти виділення понять «гроші» і «банківництво» у самостійні економічні категорії; охарактеризувати основні етапи становлення та розвитку грошового і банківського господарств у процесі еволюції економічних відносин; розібрати принципи функціонування стародавніх та середньовічних банків та вивчити їх вплив на сучасне банківництво; розкрити вплив традицій та юридичних норм іноземних держав на еволюцію грошей і банківської справи на українських землях; висвітлити місце українських грошової і банківської систем у контексті історичного поступу світової економіки.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Гроші України / Р. М. Шуст, А. Л. Крижанівський, О. П. Целуйко та ін. Х. : Фоліо, 2011. 503 с. 2. Дорофеєва Н.В., Комаринська З.М. З історії грошей України. Львів, 2000. 3. Скоморович І.Г., Реверчук С.К., Малик Я.Й. та ін. Історія грошей і банківництва: Підручник. К., 2004. 4. Стельмах В.С., Д'яконова І.І., Сало І.В., Сенищ П.М., Соколенко Т.І. Фінансово-кредитна система України-Росії (XVIII-

	<p>XX ст.). Суми, 2000.</p> <p>5. Тхоржевський Р.Й. Нариси історії грошей в Україні. Тернопіль, 1999.</p> <p>6. Шуст Р. М. Нумізматика: історія грошового обігу та монетної справи в Україні: [навч. посіб] / Р.М.Шуст. К. : Знання, 2007. 371 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7. Банки Львова: минуле і сучасне. Львів, 2002.</p> <p>8. Гайдай О., Хаварівський Б. Бофони. Тернопіль, 1995.</p> <p>9. Гловінський Є. Гроші // Енциклопедія українознавства. Т.2. Львів, 1993.</p> <p>10. Гнатишак М. Державні гроші України 1917 – 1920 рр. Клівленд, 1974.</p> <p>11. Гроші в Україні: факти і документи. К., 1998.</p> <p>12. Зварич В., Шуст Р. Нумізматика: Довідник. Тернопіль, 1998.</p> <p>13. Клименко О. Грошові документи ОУН-УПА (бофони) 1939-1952 рр. Тернопіль, 1999.</p> <p>14. Котлобулатова І. Львівські скарбниці. Львів, 2002.</p> <p>15. Котляр М. Галицька Русь у II пол. XIV – першій чверті XVI ст. К., 1968.</p> <p>16. Котляр М. Грошовий обіг на Україні в епоху феодалізму. К., 1971.</p> <p>17. Котляр М.Ф. Нариси історії обігу й лічби монет на Україні XIV – XVIII ст. К., 1981.</p> <p>18. Краузе С.В. Монети та грошовий обіг Галичини. Коломия, 2000.</p> <p>19. Лановик Б. та ін. Україна і світ: Історія господарства. К., 1994.</p> <p>20. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. Львів, 1995.</p> <p>21. Мартос Б., Зозуля Я. Гроші Української держави. Мюнхен, 1972.</p> <p>22. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу. Харків, 2018.</p> <p>23. Швець В. Каталог українських грошей від 1917. Львів, 1997.</p> <p>24. Ющенко В., Панченко В. Історія української гривні. К., 1999.</p> <p>25. Агеев О. та ін. Філософія грошей в епоху фінансової цивілізації. К., 2010.</p> <p>26. Зимель Г. Філософія грошей. Харків, 2019.</p> <p>27. Ільїн В.В. Фінансова цивілізація. К., 2007.</p> <p>28. Стельмах В.С., Смовженко Т.С., Скрипник З.Е. Гроші — людина — соціум: параметри взаємин. Львів, 2006.</p> <p>Інтернет-джерела:</p> <p>29. www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України.</p> <p>30. www.rada.gov.ua – законодавча та нормативно-правова база України.</p>
Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	Денна форма: 32 годин аудиторних занять, з яких 16 години лекцій, 16 годин практичних занять, 88 години самостійної роботи. Заочна форма: 14 годин аудиторних занять, з яких 8 годин лекцій, 6 годин практичних занять, та 106 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: Знати: - концепції виникнення грошей та їхнє місце серед філософських понять, причини появи перших банків, основні етапи розвитку грошових систем;

- види грошей у Стародавній Греції та Римі, відмінності у видах грошових знаків, різновиди монет, спеціалізації античних банкірів;
 - етапи виникнення і формування грошових систем в державах українського Причорномор'я, розвиток грошового господарства і банківництва під впливом давньогрецьких та давньоримських традицій;
 - види та періодизацію грошово-монетних систем та банківництва в Середньовічній Європі, причини появи основних грошових одиниць, місце церкви в еволюції середньовічного банківництва;
 - етапи розвитку грошових систем Київської Русі, причини карбування монет руськими князями, настання без монетного періоду, основні положення Руської Правди щодо ведення кредитної діяльності;
 - риси грошового обігу на українських землях у складі Польсько-Литовської держави, витоки формування грошової системи Речі Посполитої, правове положення Львівського монетного двору;
 - проблеми грошового обігу у середовищі українського козацтва, роль українських гетьманів у створенні національної грошової системи, етапи зародження перших централізованих банківських установ;
 - передумови виникнення банківництва, структуру грошового господарства в Україні у складі Російської імперії, причини знецінення паперових грошей, грошові реформи на українських землях;
 - особливості грошової та банківської систем на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорської імперії, передумови виникнення українських банків;
 - особливості функціонування грошових систем країн Західної Європи в епоху промислової революції, операції банків Англії, Франції, Німеччини, Швеції;
 - порядок впровадження власних грошових одиниць в УНР, види банків, особливості емісії та обігу грошей у період визвольних змагань українського народу;
 - особливості формування грошово-банківської системи на українських землях у складі Польщі, етапи грошової емісії в СРСР;
 - причини виокремлення грошово-банківської системи України зі складу СРСР, структуру НБУ, етапи становлення сучасної банківської системи, особливості організації випуску грошових знаків та грошового обігу в Україні;
 - основні риси та елементи грошово-банківської системи Європи і світу, етапи еволюції Європейської валютної системи, різновиди грошових знаків країн ЄС;
- Вміти:**
- розрізняти концепції виникнення грошей, функції грошей, володіти знаннями щодо умов виникнення і форм банківництва;
 - визначати співвідношення між різними монетами та ваговими одиницями, володіти знаннями щодо функціонування монетних систем міст-полісів, розвитку банківництва в античному світі;
 - визначати приналежність монет до грошових систем причорноморських міст, співвідношення між монетами та ваговими одиницями, проводити валютно-обмінні операції за давньогрецькими правилами;
 - проводити періодизацію розвитку монетної справи і грошового обігу в Середньовічній Європі, розрізняти грошові знаки різних європейських державних утворень;

	<ul style="list-style-type: none"> - класифікувати перші українські монети, розрізняти види гривні, різновиди монетної гривні, визначати співвідношення між складовими лічильної гривні; - розрізняти вплив польської та литовської грошових систем на грошовий обіг на українських землях, виділяти періоди розвитку банківництва на території Речі Посполитої, визначати монети, карбовані у Львові; - характеризувати грошові реформи в період козацько-гетьманської доби, розрізняти монети, які використовувалися в обігу; - характеризувати грошові реформи в Україні у складі Російської імперії, структурувати грошове господарство України, володіти знаннями щодо операцій тогочасних банків; - розрізняти грошові знаки на українських землях у складі Австрійської монархії та Австро-Угорської імперії, виділяти особливості ведення банківської справи, характеризувати діяльність різних видів банків; - розрізняти особливості грошових систем країн Західної Європи в епоху промислової революції, розрізняти монети та паперові гроші, емітовані в країнах Західної Європи; - розрізняти грошові знаки УНР, виділяти особливості грошових реформ, які проводилися в УНР, класифікувати бони недержавних емісій; - характеризувати періоди грошових емісій в Україні у складі СРСР, розрізняти грошові знаки в періоди проведення грошових реформ, класифікувати випуски грошових документів на українських землях; - характеризувати основні принципи проведення грошових реформ в Україні, етапи становлення банківської системи ринкового типу, розрізняти грошові знаки незалежної України; - розрізняти елементи грошово-банківської системи Європи і світу, виділяти відмінності грошової одиниці євро залежно від держави-емітента, формулювати шляхи зміцнення гривні і банків в Україні.
Ключові слова	Гроші, кредит, банк, гривня, копійка, трапезит, менсарій, лихвар, драхма, статер, ауреус, ас, денарій, гріш, флорин, талер, коменда, златник, срібляник, монетний двір, дукат, рубль, банкнота, бони, монета, асигнація, емісійний банк, іпотечний банк, громадський банк, товариство взаємного кредитування, позичково-ощадна каса, побожний банк, кооперативний банк, банкоцетлі, крона, карбованець, шаги, злотий, бофон, розрахунковий знак, купон, євро, грошова реформа.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Детально подано у формі СХЕМИ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	Залік за результатами оцінювання під час семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Гроші та кредит», «Банківництво та страхування», «Фінанси», «Філософія», «Історія економіки та економічних вчень», достатніх для сприйняття категоріального апарату банківської діяльності та грошової системи.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під	Презентації, лекції, практичні заняття, групові проекти, спільні розробки, дискусії.

час викладання курсу	
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни необхідним є використання мультимедійного проектора. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • контрольні заміри (модулі): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Під час поточного контролю застосовуються якомога більше методів оцінювання знань студентів: усне опитування, тестування, розв'язування задач, виконання індивідуальних аналітичних завдань, модульні контрольні роботи тощо.</p> <p>Оцінювання знань студентів на практичних заняттях здійснюється за шкалою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідь (усне опитування, розв'язування кейсів, індивідуальна самостійна робота, тестування) – 5 балів за відповідь на занятті; максимальна кількість балів протягом семестру 40; - індивідуальне аналітичне завдання – максимальна кількість балів 10; - контрольна робота (модуль) – максимальна кількість балів за одну контрольну роботу 25. <p>Протягом семестру передбачено дві контрольні роботи. Модульна контрольна робота включає 5 теоретичних питань. Бали за модульну контрольну роботу нараховуються наступним чином:</p> <p>Теоретичні питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> 5 балів – відповідь правильна, питання повністю розкрито, містить обґрунтовані висновки та твердження, викладено основні теоретико-методологічні положення, принципи та визначення; 3 бали – відповідь неповна, частково містить помилкові твердження, однак більша частина питання розкрита; 0 балів – відповідь відсутня або неправильна, помилково сформульовані визначення та твердження, повністю відсутні висновки та основні теоретико-методологічні положення питання. <p>Бали за творчу роботу нараховуються наступним чином:</p> <ul style="list-style-type: none"> - по 10 балів за повну, чітку, обґрунтовану доповідь; - 0 балів у випадку невиконання передбаченого завдання. <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (написання творчої роботи, виконання науково-дослідного проєкту). Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому</p>

	<p>випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Теми творчих робіт.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гроші і наука 2. Гроші і здоров'я 3. Гроші і творчість (культура) 4. Гроші і влада 5. Гроші і релігія (духовність) 6. Гроші і сім'я 7. Гроші і свобода 8. Гроші і війна 9. Гроші і власність 10. Гроші: добро чи зло 11. Філософи про гроші 12. Багатство і бідність через призму грошового накопичення
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. *Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін викон.
1	Тема 1. Виникнення та суть грошей та банків. Що вивчає історія грошей і банківництва? Методологія аналізу історії грошей і банківництва та їхньої філософії. Перші згадки про гроші та банки. Концепції виникнення грошей. Класифікація грошей, їх функції. Повноцінні і неповноцінні гроші. Умови виникнення і форми банківництва.	Лекція	1, 2, 3, 12, 22	-	-
2	<i>Тема 1. Виникнення та суть грошей та банків.</i>	Практичне заняття	1, 2, 3, 12, 22	Підготувати матеріал	Один тиждень
3	Тема 2. Гроші та банківництво у Стародавніх Греції та Римі. Види грошей у Давній Греції. Монетні системи міст-полісів. Банківництво у Давній Греції. Банкіри-трапезити. Основні етапи розвитку грошової системи Стародавнього	Лекція	2, 3, 6, 22, 29	-	-

	<p>Риму та їх характеристика. Банківництво Стародавнього Риму. Менсарії, аргентарії, нуммулярії. Об'єднання римських банкірів в асоціації. Давньогрецькі та давньоримські монети на території України.</p> <p>Тема 3. Грошово-банківське господарство в Північному Причорномор'ї. Виникнення і формування грошових систем в Українському Причорномор'ї. Вплив грошових систем держав-загарбників на монетне виробництво. Монети Тіри, Керкінітіди, Німфея, Феодосії, Ніконія. Гроші та банківництво в Ольвії. Гроші Херсонеса та Боспорського царства.</p>				
4	<p><i>Тема 2. Гроші та банківництво у Стародавніх Греції та Римі.</i> <i>Тема 3. Грошово-банківське господарство в Північному Причорномор'ї.</i></p>	Практичне заняття	2, 3, 6, 22, 25-29	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень
5	<p>Тема 4. Грошово-банківське господарство у Середньовічній Європі. Періодизація історії монетної справи і грошового обігу Середньовіччя. Варварські наслідування римських монет в Європі. Періоди денарія, гроша та флорина, талера. Карбування монет на території Франції, Англії, Італії, на німецьких і чеських землях. Розвиток банківництва в Європі. Місце християнської релігії в еволюції банківництва.</p> <p>Тема 5. Формування грошово-банківської системи Київської Русі. Вплив іноземних грошових систем на формування грошового обігу в Давньоруській державі. Перші українські монети, їх класифікація. Златники і срібляники київських князів. Гривня вагова, лічильна та грошова. Київські, новгородські, чернігівські, татарські та литовські гривні. "Руська правда" як основний документ, що регулює кредитні відносини на Русі.</p>	Лекція	1, 2, 3, 5, 6, 12, 22, 24, 29	-	-
6	<p><i>Тема 4. Грошово-банківське господарство у Середньовічній Європі.</i> <i>Тема 5. Формування грошово-банківської системи Київської Русі.</i></p>	Практичне заняття	1, 2, 3, 5, 6, 12, 22, 24-29	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень
7	<p>Тема 6. Особливості грошей і банківництва в період існування Польсько-Литовської держави. Витоки формування грошової системи на українських землях у складі держави Річ Посполита. Руські гроші карбовані у Львові. Вплив польської та литовської грошових систем на грошовий обіг на загарблених українських землях. Поширення на Україні західноєвропейських талерів, флоринів, дукатів. Розвиток банківництва на території Речі Посполитої.</p> <p>Тема 7. Грошове господарство козацько-гетьманської доби. Грошовий обіг у середовищі українського</p>	Лекція	1, 2, 3, 5, 6, 15, 16, 17, 18, 24, 29	-	-

	<p>козацтва. Українські гетьмани та їх роль у створенні національної грошової системи. Грошовий обіг в Україні після союзу з Московією. Грошова реформа Петра I. Грошовий обіг та банківські інститути на Західній Україні. Карбування монет на львівському монетному дворі. Кредитні відносини в сільській та міській місцевостях. Зародження перших централізованих банківських установ.</p>				
8	<p><i>Тема 6. Особливості грошей і банківництва в період існування Польсько-Литовської держави.</i> <i>Тема 7. Грошове господарство козацько-гетьманської доби.</i></p>	Практичне заняття	1, 2, 3, 5, 6, 15, 16, 17, 18, 24-29	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень
9	<p>Тема 8. Гроші та банківництво України у складі Російської імперії. Створення асигнаційних банків у Петербурзі та Москві. Структура грошового господарства України як складової Російської імперії. Грошова реформа 1839 р. – введення срібного монеталізму. Введення золотого монетного стандарту. Державний банк Російської імперії, його операції. Відділення Державного банку на українських землях. Банки в Україні XIX – поч. XX ст.</p> <p>Тема 9. Грошово-банківське господарство Австрійської імперії та Австро-Угорської монархії. Грошовий обіг на західноукраїнських землях у складі Австрійської імперії. Банкоцетлі – перші австрійські паперові гроші. Кронова валюта та її розмінні монети – гелери. Особливості банківської системи на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорської імперії. Ощадні каси, банкірські доми, філії австрійських банків. Розвиток банківської справи у Львові. Приватні гроші на західноукраїнських землях.</p>	Лекція	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 14, 18, 29	-	-
10	<p><i>Тема 8. Гроші та банківництво України у складі Російської імперії.</i> <i>Тема 9. Грошово-банківське господарство Австрійської імперії та Австро-Угорської монархії.</i></p>	Практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 14, 18, 25-29	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень
11	<p>Тема 10. Грошово – банківські системи країн Західної Європи в епоху промислової революції. Грошова система Англії. Створення Банку Англії. Операції центрального банку та його вплив на емісійні банки. Успіхи та крах Королівського банку Франції. Грошова система заснована на франку. Емісійні банки Франції. Грошові системи роздробленої Німеччини. Грошова система Німецької імперії. Еволюція центрального банку Німеччини. Приватні емісійні банки. Стандартизація грошово-банківської системи в Західній Європі.</p> <p>Тема 11. Гроші та банківництво УНР. Грошова система, введена Центральною Радою УНР. Український Державний банк. Емісія карбованців. Розмінні грошові знаки.</p>	Лекція	1, 2, 3, 5, 6, 9-11, 19, 21-24, 29	-	-

	Гроші та банківництво Української держави. Білети Державної скарбниці. Український Державний земельний банк. Грошово-банківська система Директорії. Грошове забезпечення західноукраїнських земель. Миські та приватні грошові емісії у період визвольних змагань українського народу.				
12	<i>Тема 10. Грошово – банківські системи країн Західної Європи в епоху промислової революції.</i> <i>Тема 11. Гроші та банківництво УНР.</i>	Практичне заняття	1, 2, 3, 5, 6, 9-11, 19, 21-29	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень
13	Тема 12. Гроші та банківництво України у складі СРСР. Грошово-банківська система на українських землях у складі Польщі, Угорщини, Словаччини і Румунії. Періодизація грошових емісій в СРСР та їх характеристика. Грошово-банківська система в Україні під час окупації Німеччиною. Суть, види та функції бофонів. Грошові реформи в СРСР 1947 р., 1961 р. та 1991 р. Банківська система СРСР. Створення галузевих комерційних банків. Реорганізація кредитної системи у 1987 р. Реєстрація перших українських комерційних банків. Тема 13. Формування грошово-банківської системи України після 1991 р. Перші кроки виокремлення грошово-банківської системи України зі складу СРСР. Утворення Національного банку України, його структура та керівні органи. Купонно-карбованцева грошова система в Україні. Організація випуску української монети. Грошова реформа 1996 року – введення гривні та копійки.	Лекція	1, 2, 3, 5-8, 11, 13, 23, 24, 29, 30	-	-
14	<i>Тема 12. Гроші та банківництво України у складі СРСР.</i> <i>Тема 13. Формування грошово-банківської системи України після 1991 р.</i>	Практичне заняття	1, 2, 3, 5-8, 11, 13, 23-30	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень
15	Тема 14. Україна в грошово-банківській системі Європи. Основні риси та елементи грошово-банківської системи Європи і світу. Еволюція Європейської валютної системи. Євро і українська грошово-банківська перспектива. Гроші і банки України в умовах глобалізації. Шляхи зміцнення гривні і банків в Україні.	Лекція	1, 2, 3, 5, 6, 11, 19, 22, 29, 30	-	-
16	<i>Тема 14. Україна в грошово-банківській системі Європи.</i>	Практичне заняття	1, 2, 3, 5, 6, 11, 19, 22, 25-30	Підготувати матеріал, індивідуальна робота над науково-пошуковим завданням	Один тиждень